

РЕШЕНИЕ

«24» август 2026 ел

Мамадыш-Әкил

ав.

КАРАР

№41

Татарстан Республикасы Зеленодольск
муниципаль районы Мамадыш-Әкил авыл
жирлеге Советы депутаты этикасы кагыйдэләрен
раслау турында

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Мамадыш-Әкил авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә һәм Зеленодольск муниципаль районының Мамадыш-Әкил авыл жирлеге Советы депутаты статусы турындагы Нигезләмә нигезендә Зеленодольск муниципаль районының Мамадыш-Әкил авыл жирлеге Советы **КАРАР ИТӘ:**

1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Мамадыш-Әкил авыл жирлеге Советы депутаты этикасының кушымта итеп бирелә торган кагыйдэләрен расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга (халыкка житкерергә) (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составындагы Зеленодольск муниципаль районының мәгълүмат сайтында (www.zelenodolsk.tatarstan.ru) Интернет челтәрәндә, шулай ук Мамадыш-Әкил авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында түбәндәге адреслар буенча: Мамадыш-Әкил авылы, Ленин урамы, 50 йорт (хакимият бинасы), Татар Танае авылы, Үзәк урам, 1а йорт (авыл мәдәният йорты бинасы), Паново авылы, Үзәк урам, 26В йорт (авыл клубы бинасы).

Мамадыш-Әкил авыл жирлеге башлыгы,
Совет Рәисе

Ф.Ф.Мирхәтуллин

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Мамадыш- Әкил авыл җирлеге Советы депутаты этикасы кагыйдәләре

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Мамадыш-Әкил авыл җирлеге Советы депутатының этика кагыйдәләре (алга таба - этика кагыйдәләре) Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Мамадыш-Әкил авыл җирлеге Советы депутатының (алга таба - депутатның) депутат вәкаләтләрен башкарганда, шул исәптән депутатлар арасындагы үзара мөнәсәбәтләрдә, шулай ук депутатларның үзара мөнәсәбәтләрендә, үз-үзен тотышының гомум кабул ителгән этик нормалары нигезендә үз-үзен тотышын билгеләүче акт булып тора. Дәүләт хакимияте һәм җирле үзидарә органнарының вазыйфай затлары, җәмәгатьчелек, сайлаучылар, массакүләм мәгълүмат чаралары белән.

2. Депутатларның эшчәнлегенә принциплар нигезендә гамәлгә ашырыла:

- Зеленодольск муниципаль районының "Мамадыш-Әкил авыл җирлеге" муниципаль берәмлегенә мәнфәгатьләрен һәм сайлаучылар мәнфәгатьләрен берләштерү;

- Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын һәм муниципаль хокукый актларны үтәү;

- яхшылык, гаделлек, намуслылык һәм намуслылык идеалларын чагылдыра торган әхлакый критерийларга буйсыну;

- шәхси үрнәк, әхлакый нормаларны, мәдәниятне һәм эшлекле мөнәсәбәтләрне хөрмәт итү һәм үтәү нигезендә җәмгыятьтә югары хокукый культураны эзлекле формалаштыру;

- депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә ул мөнәсәбәткә кергән башка депутатларның, вазыйфай затларның һәм гражданның абруен хөрмәт итү.

3. Депутат Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Мамадыш-Әкил авыл җирлеге Советы (алга таба – Совет) үзенең, үзе тәкъдим иткән сайлаучыларның абруен төшерергә сәләтле гамәлләрдән, гаризалардан һәм гамәлләрдән тыелып торырга тиеш.

Депутат әлегә этика кагыйдәләрен үтәргә, шул исәптән түбәндәге йөкләмәләргә үтәргә тиеш:

1) шәхси кызыксыну булган (турыдан-туры яисә читләтеп) конкрет мәсьәләләргә эзәрләүдә, тикшерүдә һәм тавыш бирүдә катнашмаска;

2) депутат вазыйфаларын объектив үтәүдә шик тудырырлык үз-үзенә тотудан тыелып торырга, шулай ук аның абруена яисә Совет абруена зыян китерергә сәләтле конфликтлы ситуацияләрдән качарга;

3) гавами чыгышларның советта билгеләнгән кагыйдәләрен үтәргә;

4) федераль закон нигезендә конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән, депутат бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә аңа билгеле булган

белешмэләрне депутат эшчәнлегенә бәйлә булмаган максатларда фаш итмәскә һәм файдаланмаска;

5) депутат бурычларын үтәүгә бәйлә рәвештә физик һәм юридик затлардан (бүләкләр, акчалата бүләкләү, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күнел ачулар, ял итү, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка бүләкләүләр), беркетмә чараларына (рәсми делегацияләргә, визитларга, тантаналарга) бәйлә рәвештә алынырга тиешле бүләкләрдән тыш, түләүләр алмаска. муниципаль хокукый актта билгеләнгән тәртиптә муниципаль милек һәм исәпкә алу.

II. Советта депутат эшчәнлегә өлкәсендә этика кагыйдәләре.

4. Һәр депутат Советта һәм аның органнарында игелеклек, үзара ярдәмләшү һәм иптәшләрчә хезмәттәшлек атмосферасы булдыруга ярдәм итәргә тиеш.

5. Депутат чит кешенең фикеренә карата түземлек һәм ихтирам күрсәтергә, башка депутатларга ихтирамсыз мөнәсәбәт күрсәтмәскә, карар кабул итәр алдыннан башка депутатларның фикерен һәрьяклап исәпкә алырга тиеш.

Депутат апелляциясезлек күрсәтергә, үз позициясен янаулар, уиматумнар һәм башка шундый ысуллар ярдәмендә көчләп тагарга хокуклы түгел.

6. Депутатлар бер-берсенә һәм Совет сессиясендә катнашучы барлык затларга рәсми рәвештә мөрәжәгать итәргә тиеш. Бер-берсенә, шулай ук Совет сессиясә эшендә катнашучы башка затларга мөрәжәгать иткәндә «хөрмәтле» сүзен үз эченә алган мөрәжәгатьнең гомум кабул ителгән формасын кулланырга.

7. Совет сессиясендә һәм аның органнары утырышларында чыгыш ясаучы Депутат үз чыгышында депутатның һәм башка затларның намусына һәм абруена зыян китерә торган тупас, кимсетүләр сүзләр кулланырга, законсыз гамәлләргә эңдәргә, алдан ук ялган мәгълүматны кулланырга, кемнеләр адресына нигезсез гаепләүләргә юл куярга хокуклы түгел.

Күрсәтелгән кагыйдәләргә бозган очракта, рәислек итүче чыгыш ясаучыны кисәтә, ә кабат бозган очракта, Зеленодольск муниципаль районының Мамадыш-Әкил авыл жирлегә Советы Регламентында каралган тәртиптә, аны сессия ахырына кадәр сүзеннән мәхрүм итә.

III. Депутатның Дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары, оешмалар, иҗтимагый берләшмәләр, массакүләм мәгълүмат чаралары, вазыйфаи затлар һәм гражданныр белән үзара мөнәсәбәтләрендә этика кагыйдәләре

8. Депутат дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары, оешмалар, иҗтимагый берләшмәләр, массакүләм мәгълүмат чаралары, вазыйфаи затлар һәм гражданныр белән үзара мөнәсәбәтләрдә депутат статусына бәйлә мөмкинлекләрдән шәхси максатларда файдаланырга хокуклы түгел.

9. Депутат депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру нәтижәсендә үзенә билгеле булган мәгълүматларны, әгәр бу мәгълүматлар Дәүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яисә закон белән саклана торган башка сер булып торса, ачарга хокуклы түгел.

10. Депутат, тиешле вәкаләтләре булмаса да, Совет исеменнән аның рәсми вәкиле буларак чыгыш ясарга хокуклы түгел.

11. Депутат массакүләм мәгълүмат чараларында, жыелышларда һәм митингларда, йөрешләрдә, демонстрацияләрдә сайлаучылар алдында чыгыш ясаганда, төрле гавами белдерүләр ясаганда, жирле үзидарә органнары, ижтимагый органнар, оешмалар һәм вазыйфай затлар эшчәнлегенә комментарий биргәндә, бары тик дәрәс фактлардан гына файдаланырга тиеш.

Гавами чыгышларда һәм гаризаларда дәрәс булмаган фактлар аңлы рәвештә яисә саксыз кулланылган очракта, шулай ук вазыйфай затларның, жирле үзидарә органнарының, барлык оештыру-хокукий рәвешләрендәгә оешмаларның намусы һәм абруе кимсетелгән очракта, депутат ачыктан-ачык үз сүзләренә дәрәс булмавын танырга, әлегә органнардан, барлык оештыру-хокукий рәвешләрендәгә оешмалардан һәм затлардан гафу үтенергә тиеш. кемнең мәнфәгатьләре яки намусы һәм абруе кагылды. Гавами рәвештә кире кагу һәм гафу үтенү бурычы жибәрелгән хокук бозулар, үтәү рәвешләре һәм сроклары баян ителгән дәрәс булмаган мәгълүмат тарату комиссия карары белән билгеләнгән фактта барлыкка килә.

12. Депутат үзенә депутат статусыннан килеп чыга торган вәкаләтләрдән, шулай ук матди-финанс һәм башка шәхси файда алу өчен дәүләт һәм ижтимагый органнар, жирле үзидарә органнары, оешмалар, аларның вазыйфай затлары тарафыннан бирелә торган рәсми һәм рәсми булмаган мәгълүматтан файдаланырга хокуклы түгел.

IV. Советта һәм аның органнарында депутат этикасы кагыйдәләрен бозуга бәйле мәсьәләләргә карау

13. Депутат этикасы кагыйдәләрен бозуга бәйле мәсьәләләргә Совет тарафыннан төзелә торган законлылык, хокук тәртибе, регламент һәм депутат этикасы буенча даими комиссия (алга таба – Комиссия) карый. Комиссия утырышы комиссиянең билгеләнгән саныннан яртысыннан артыграгы катнашында хокуклы. Карарлар катнашучылар саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

14. Комиссия:

депутатларның этика кагыйдәләрен бозу ихтималы белән бәйле ситуацияләрдә депутатларга консультация бирә;

- депутатларның этика кагыйдәләрен бозу очракларын карый;
- депутатның этика кагыйдәләрен бозуы турында Советка, Совет Рәисенә, Зеленодольск муниципаль районының Мамадыш-Әкил авыл жирлегә башлыгына жибәрелгән рәсми мөрәҗғәгатьләргә карый;
- әлегә Кагыйдәләрдә каралган йогынты чаралары турында карарлар кабул итә;
- депутатның әхлаксыз тәртибе фактлары буенча советка үз бәяләмәсен бирә.

15. Комиссия этика кагыйдәләрен бозуга бәйле мәсьәләләргә карый:

- депутатның яисә депутатлар төркеменен язма гаризасы буенча;
- Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Мамадыш-Әкил авыл җирлеге Советы Рәисе, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Мамадыш-Әкил авыл җирлеге башлыгы һәм аның урынбасарларының, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Мамадыш-Әкил авыл җирлеге Советы депутат комиссияләре рәисләренен язма мөрәҗәгатә буенча;

- дәүләт һәм җәмәгать органнарының, җирле үзидарә органнарының, оешмаларның, гражданның язма мөрәҗәгатә буенча, шулай ук, әгәр бу хакта карар комиссия утырышында күпчелек әгъзалары тарафыннан кабул ителгән булса, үз инициативасы буенча.

16. Комиссия этика кагыйдәләрен бозуга бәйле барлык мәсьәләләргә комиссия утырышларында карый. Карау сроклары-гаризаны (мөрәҗәгатьне) теркәү датасы белән 15 календарь көн.

Комиссия ачык яисә ябык утырышлар үткәрә. Утырыш формасы турындагы мәсьәлә утырышта катнашучы комиссия әгъзаларының күпчелек тавышлары белән хәл ителә. Ябык утырышлар, тикшерелә торган затның ризалыгына карамастан, федераль законнар нигезендә, шәхси мәгълүматларны, шәхси тормыш серен һәм закон белән саклана торган башка сер саклау өчен кирәк булганда уздырыла.

Утырышка мәгълүмат хәлләргә ачыкларга һәм объектив карар кабул итәргә ярдәм итә алган мөрәҗәгать итүчеләр һәм башка затлар чакырыла һәм тыңлана.

Тикшерелә торган депутатка тикшерү материаллары белән танышу, аңлатмалар һәм дәлилләр тапшыру, комиссия утырышында шәхсән һәм (яисә) башанычнамә буенча вәкил аша катнашу хокукы тәмин ителә.

Комиссия сайлау комиссияләре, суд һәм прокуратура компетенциясенә караган мәсьәләләргә карамый.

Гаризаларны (мөрәҗәгатьләргә) карау нәтиҗәләре буенча Комиссия этика кагыйдәләрен бозу фактын билгеләү турында яисә мондый хокук бозуны бетерү турында Карар кабул итә һәм җавапны мөрәҗәгать итүчегә җибәрә.

17. Комиссия этика кагыйдәләрен бозган депутатка карата түбәндәге йогынты чараларын куллана:

- депутатка этика кагыйдәләрен бозуның ярамавын күрсәтә;
- әгәр депутатның эхлаксыз тәртибе гавами булса, депутатны гавами гаепләүләргә китерергә мәҗбүр итә;
- депутатны шелтәли.

18. Депутат Совет сессиясә барышында этика кагыйдәләрен бозган очракта, Совет:

- тиешле мәсьәләгә мөстәкыйль карау;
- бу мәсьәләгә карауны комиссиягә тапшырырга.

19. Комиссиядә мәсьәләләргә карау инициаторлары булган яисә этика кагыйдәләрен бозуда гаепләнүче депутатлар комиссия карарына Совет сессиясендә яисә гомуми тәртиптә судта шикәят белдерергә хокуклы.

20. Комиссия әгъзасы булган Депутат үзе тарафыннан этика кагыйдэләрен бозу турындагы гариза буенча комиссия утырышында тикшерүләрдә һәм тавыш бирүдә катнашмый.

21. Комиссия карарлары этик характерда була, юридик җаваплылык булып тормый һәм мандатны туктатуга китерми.